

Dömök Szilvia – Gottlieb Éva
**Érettségi – Német –
 Feladatsorok a középszintű
 írásbeli vizsgára**

Budapest: Raabe Klett Oktatási Tanácsadó Kft., 2016. 208 p.
 ISBN: 978-615-5328-52-7

Időnként szükség van az érettségire felkészítő feladatsorok újraírására. Ennek az indoka most az, hogy 2017. január 1-jétől a 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet módosítása következtében megváltoztak az érettségi vizsgák követelményei. A változások az idegen nyelvek esetében leginkább a középszintű érettségiket érintik. Az előző évek feladatsorai részben A2, részben B1 szintű feladatokat tartalmaztak, a 2017. évi május-júniusi vizsgaidőszaktól kezdve azonban a középszintű idegen nyelvi érettségi a Közös Európai Referenciakeret (KER) B1 szintjének felel meg, így a vizsgán előforduló feladatok is kizárólag B1 szintűek lehetnek. A német nyelv esetében van egy másik fontos változás is: megszűnt a választhatóság az íráskészséget mérő feladatoknál. Az előző években az érettségizők a második feladatnál két téma közül választhattak, most már nem. A jövőben az íráskészség feladatlapja két, mindenki számára kötelezően kidolgozandó feladatot tartalmaz.

A követelmények módosítása szükségessé tette új minta-feladatsorok és felkészítő anyagok kidolgozását. Tájékoztatás céljából a középiskolai nyelvtanárok és az érettségizők az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) honlapján találnak mintafeladatsorokat az írásbeli vizsga részeihez (olvasott szöveg értése, nyelvhelyesség, hallott szöveg értése és íráskészség). Dömök Szilvia és Gottlieb Éva feladatgyűjteménye az első olyan kiadvány, amely az aktuális középszintű vizsgakövetelményekhez igazodik, és jól kiegészíti az OFI honlapján található feladatsorokat. A szerzők tapasztalt nyelvtanárok, számos tankönyv, illetve vizsgafelkészítő kiadvány szerzői.

Az itt ismertetendő munka négy fejezetből áll. Az első fejezet a vizsga egyes részeihez

kapcsolódó hasznos információkat tartalmaz, például a diákoknak szóló tanácsokat a sikeres felkészüléshez. A feladatok elsősorban az érettségizőknek készültek, a gyűjtemény célja az önálló felkészülés támogatása, de természetesen nem pótolja a szaktanári segítséget.

A második fejezet a középszintű érettségi vizsga leírása, ez a hatályos érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet kivonata. A szerzők összefoglalják a legfontosabb információkat, így a diákok megismerkedhetnek a vizsga felépítésével, a feladatsorokban előforduló szöveg- és feladat típusokkal, a szóbeli vizsga tételsorainak jellemzőivel, a témakörökkel, valamint az értékelés általános szabályaival is.

A harmadik fejezetben találhatóak az új vizsgakövetelményeknek megfelelő feladatsorok. Tíz teljes írásbeli mintafeladatsort kapunk, ezek mindegyike a) négy olvasott szövegértés, b) három nyelvhelyesség, c) három hallott szövegértés és d) két íráskészség feladatot tartalmaz. A vizsgarészek sorrendje megegyezik a vizsgák megszokott felépítésével.

A szerzők az olvasás utáni szövegértés, a nyelvhelyesség és a hallás utáni szövegértés készségeinek mérésekor egyaránt figyeltek a változatosságra. Az egyes feladatsorok kiegyensúlyozottan tartalmaznak egyértelműen értékelhető (feleletválasztás, egymáshoz rendelés, hiányos szöveg kiegészítése) és árnyaltabb értékelést kívánó (rövid választ igénylő nyitott kérdések) feladatokat, jól illeszkednek az érettségi vizsga aktuális témaköreire is. Kevésbé változatosak viszont az íráskészség feladatai: a diákoknak az esetek döntő többségében e-mailt kell írniuk, ezek mellett csupán két beszámoló és egy vélemény megírása fordul elő teljesítendő feladatként. A vizsgaleírásban szereplő blogbejegyzés, internetes hozzászólás írása többször is jobban illene az egyébként jól kidolgozott feladathoz, mint az e-mail. Ugyanakkor megemlítendő, hogy az input szövegek műfaja változatos. Megtévesztő lehet viszont, amikor az íráskészséget mérő feladatok beve-

zetője először beszámoló írását fogalmazza meg követelményként, de az utasítás második felében újra e-mail szerepel. Zavaró az is, hogy e-mailek esetén az utasítás felhívja a diákok figyelmét, ne felejtsek el a dátumot, ami pedig e-mail írásakor természetesen nem lehet formai követelmény.

A negyedik fejezetben találhatóak a receptív feladatok megoldókulcsai és a szövegátiratok. Ezek segítségével a diákok maguk is ellenőrizhetik megoldásaikat. Az íráskészséget mérő feladatok értékeléséhez viszont mindenképpen tanári segítségre lesz szükségük, erre már az első fejezetben utalnak a szerzők.

A feladatgyűjteményben felhasznált írott és hangzó szövegek autentikus forrásokból származnak, nyelvezetük igényes, több esetben meghaladja a KER szerinti B1 szintet. Erre a szerzők a bevezető részben felhívják a figyelmet, és tanácsokat adnak arra vonatkozóan, hol találhatóak a B1 szinten elvárt szavak és kifejezések. A diákoknak ehhez szintén tanári segítség kell, hiszen a szövegek komplexitása miatt ők nem tudják eldönteni, mely lexikai elemek ismerete szükséges ezen a szinten.

A hallott szöveg értését mérő feladatok hanganyagai a kiadó honlapjáról letölthetők, így okostelefon segítségével is meghallgathatók. A hanganyagok autentikus szövegen alapuló, jó minőségű stúdiófelvételek. Egyetlen hiányosságuk, hogy a feladat utasítását a hangfelvételek nem tartalmazzák. Természetesen enélkül is megoldhatók a feladatok, hiszen a nyomtatott verzióban a diákok megtalálják az utasítást. Tanácsos lett volna azonban a feladat megfogalmazásában meghatározni, milyen időkeret áll rendelkezésére a hangfelvétel első meghallgatása előtt a feladat elolvasására.

A feladatgyűjtemény hiánypótló és hasznos kiadvány mind a diákok, mind az őket felkészítők számára. Tartalmazza az új német írásbeli érettségire vonatkozó összes tudnivalót. Külön érdeme a tíz teljes feladatsor, amelyekkel bő gyakorlati lehetőséget nyújt a tanórán és az otthoni felkészülés során is.

Mivel a szerzők figyelmének központjában az írásbeli vizsga áll, az érettségizőknek érdemes ezt kiegészíteniük egy szóbeli vizsgára felkészítő könyvvel is. A közelmúltban több ilyen feladatsor is megjelent, ezek közül az első az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet *Feladatgyűjtemény a német középszintű szóbeli érettségire és nyelvvizsgákra* című kiadványa, melynek szerzője Husztiné Varga Klára. Ez a feladatgyűjtemény szintén megfelel az új érettségi követelményeknek és tematikájában is az érettségihez igazodik. Az olvasók figyelmébe ajánlom, hogy az írásbeli vizsgára való felkészüléshez ez év elején megjelent egy újabb kiadvány is, Sominé Hrebik Olga: *Érettségi mintafeladatsorok német nyelvből. 8 írásbeli középszintű feladatsor*. Szeged: Maxim Könyvkiadó Kft., 2017.

Werner Réka

Thass-Thienemann Tivadar
A nyelv interpretációja – I.
A nyelv szimbolikus jelentése

Budapest: Tinta Könyvkiadó, 2016. 358 p.
 ISBN: 978 963 409 064 9

Thass-Thienemann Tivadar *A nyelv interpretációja* című művét a fordító, Simoncsics Péter a „koraszülött” jelzővel illeti (28), hiszen megjelenése óta idestova fél évszázad telt el, de csak mostanában érett meg a helyzet érdemi befogadására. Annak idején csekély visszhangot kapott, „mert nem harmonizált az akkor divatos fölfogások egyikével sem, idő előtt látott napvilágot” (28). A bölcsészettudományok elméleti keretei mind a mai napig a hagyományos értelemben vett természettudományos-racionalista irányzat elvárásainak próbálnak megfelelni abban az esetben is, ha a vizsgálat tárgya – így például az emberi nyelv – nem a logika és a racionalitás vonala mentén létezik és fejlődik. Ha a vizsgálat